

Хобито, което обикнах за цял живот

ВЕСЕЛИН ЗАЯКОВ – LZ3CQ

Независимо, че съм роден в София през 1943 г., семейството ми се премества по това време в Търново. Търново след 1965 г. получи истинското си име Велико Търново, поради величието му като столица на Второто Българско царство. Семейството ми живееше в къщата на дядо ми, която беше на мястото на северното крило на Интерхотел Велико Търново. В тази къща бяха първите ми стъпки в радиолюбителството. Баща ми, Стоян Заяков, независимо, че беше гимназиален учител, много се интересуваше от радио и постоянно абонираше списание "Радио". Като се замисля за тези години, май прочетеното в списанието ме накара да започна да се интересувам все повече и повече от радио. Не става дума за радиолюбителство въобще, а за радио. Виждайки интереса ми към радиото, едната от лелите ми ми подари радиолампа (6K7) с която успях да направя първия си приемник. По това време същата ми леля беше постъпила на работа в Двореца на пионерите, който се намираше на Царевец.

През 1956 г в Двореца се сформираше първата група за обучение на телеграфисти и разбира се, за радиолюбители. Когато леля ми каза, се записах без да се замислям. Преподаваше ни Сийка Янчева, която успя да ни подготви до първата радиовръзка. Знаехме морз, кодовите съкращения, как се формират инициалите и префиксите на доста европейски страни. Като първенци на групата завършихме Николай Писаров и аз. На нас беше позволено да направим първите контакти в ефир, което се случи на 07.01.1957 г. За да мога да напредвам по-бързо с изучаването на морзовата азбука, а и да се науча да предавам с ръчен ключ бях си направил първоначално 50 Hz бръмчилка с електромагнит и метална пластинка, а по-късно морзов генератор от телефонна слушалка, микрофон и батерия. Докато течеше обучението ни доста често минавахме край радиоклуба на Търново, но лично аз не се престававах да вляза. Струваше ми се, че вътре са само велики радиолюбители, чийто възможности ми се искаше да достигна колкото се може по-скоро. За наша радост с Николай Писаров, по това време той се беше запознал с Бончо Василев, тогавашен инструктор в радиоклуба. След няколко дни Бончо Василев ни въведе в Окръжния Радиоклуб на Търновски окръг. Сякаш за двама ни беше настъпил рая на света, въпреки че като се замисля сега, тогава на масата имаше един английски военен приемник тип BC (би си) и един отделен предавател с крайна лампа RL6P35 с мощност 35 вата и модулатор за AM. По това време все още нямаше SSB. Антената тогава, а и доста време след това, беше Windom VS1AA. Наш инструктор като оператори стана Кирил Несторов, а с техническите въпроси се занимаваше Бончо Василев.

По това време ни бяха разрешили само да слушаме и да се ориентираме в последователността на операторската дейност, да свикваме с инициалите, да изучим обхватите и други задачи от този род. Признавам си, по това време се чувах много и различни страни само с един виндом, което ни подтикваше да успеем колкото се може по-бързо да седнем и да работим като оператори. За наша радост това стана за след два-три месеца и с идването на топлото време и отварянето на бандовете получихме разрешение за работа. И сега си спомням с усмивка голямата ни страст за колкото се може повече връзки с американци. Колкото и да е странно през това време работехме с всички континенти на AM и CW. Другите видове работа все още ги нямаше. Следващите години направихме отбор с Николай и участвахме в почти всички контексти. Какви скици сме били да работим с

ръчен ключ и да се опитваме да печелим републикански състезания. Това ни харесваше и започнахме да променяме предавателя на LZ2KBA. За около две години крайното стъпало вече беше с ГУ81 и сигналът ни се чуваше все по-добре. Смениха и приемника с по-хубав. Може би поради по-голямото ми желание за конструкторска дейност през това време се занимавах с усилвателя на мощност и различни други конструкции и повреди. През тези години се запознахме с редица други членове на Търновски радиоклуб, като Христо Ценов – който в началото нямаше повиквателен знак, но след като си завърши трансивъра получи LZ2AA, Миро Бозгунов – LZ2BK, Здравко Габровски – LZ2ZJ, Лазаров, Любо – LZ2FW и няколко други момчета и жени – които нямаха инициали, но доста активно работеха в състезанията за жени на клубната станция. Освен да правим връзки и участие в състезания, което отнемаше нашето основно време, ние помагахме в изграждането на предавателите за градските радиоклубове в окръга (по това време и Габрово беше към Търновски окръг). Няма да забравя как се бяхме включили в някакво международно състезание, което продължаваше и през нощта. Някъде около полунощ чухме как в прозореца се удари камък. Беше вуйчо ми, който беше дошъл с една цепеница да ме прибере вкъщи. Когато се научихме да работим добре, бате Киро (ние така му викахме) ни викаше рано сутрин да ходим за риба и след като се върнехме в клуба правехме по една страница от дневника с американци и други DX. Защо е било така оценен по-късно, когато започнах да разбирам 11 годишната активност на слънцето. През 1958 г беше максимум на слънчевата активност и с една 50 ватова станция се чувахме по всички краища на света. През следващите години се запознах с Иван Попов – LZ2SA, Любо Григоров – LZ2FW, Димитър Райков – LZ2LY, Първан – LZ2SW и Велико – LZ2WS Великови, Кирил Дръндаров – LZ2ZK, Ангел Личев – LZ2UG, Димитър Комитов – LZ2XW и други, но да ме извинят, не си ги спомням добре. По този начин премина живота ми в Окръжния радиоклуб, чак до 1960 г.

През 1961 г понамалих активността си, защото се готвех за кандидатстване във висше учебно заведение. Много ми се искаше да кандидатствам в Машинно-електротехническият университет (сега ТУ-София), но баща ни беше починал, а след мен имаше още две добре учещи се сестри и за да останат за тях повече средства се записах във военно-въздушното училище за летец. През следващите години до 1966 г, когато завърших, бях намалил активността си като радиолобител. Въпреки това през една от следващите години участвах с Николай – LZ2JF в републиканския шампионат и го спечелихме. Вече бяхме направили доста участия в шампионатите с добри резултати и ни направиха майстори на спорта. До завършването ми не бях активен радиолобител.

Веднага след като завърших побързах да си открия собствена радиостанция, за което ми помогна Здравко Габровски, като ми даде назаем предавателя си. Първоначално бях писал като желан инициал LZ2WZ (после LZ2VZ и др., нещо от Vesselin Zaiakov), но получих LZ2WC. При първото ми посещение в ЦПК питах бай Станчо защо не ми е дал нито един от желаните, той отговори, че не ги е гледал. Като видял, че WZ е запазен сложил пръста върху WA, започнал да го мести по следващите инициали и ми дал първия свободен. В първия момент ми стана криво, но започнах да работя от Плевен до есента на 1966 г, когато ме изпратиха да летя от Толбухин (сега Добрич). Престоя ми в Толбухин беше една година през която ми се случиха доста интересни неща. По това време Димитър Галмадиев беше началник на радиоклуба и ме викаше за участие в късовълнови състезания. На републиканското KB състезание през 1967 г., което беше през пролетта решихме да участваме с два ключа, два приемника и един предавател. За наша голяма изненада спечелихме 3-то място с една крайна лампа Г807. Като си помисля какви мощности се използват сега... Като се затопли, Димитър – LZ2FA започна да ме уговаря да се включа в

отбора по радиозасичане. Не бях сигурен дали ще ме пуснат началниците, но може би и с помощта на ДОСО по това време, те се съгласиха да участвам. Направихме един тренировъчен лагер няколко човека и тръгнахме за републиканско първенство. Много се изненадах, когато Галмадиев реши в отбора на Толбухин да бягаме двамата с него. Може би на другите им стана криво, но ние не се посрамахме. Галмадиев беше първи, аз трети и спечелихме отборно първото място. След което ме извикаха в националния отбор по радиозасичане, и след като участвах в Чехословакия, разбрах, че този спорт не е за мен. Може би поради изключително добрата летешка храна и че вече бях сключил граждански брак бях започнал да увеличавам теглото си и ми ставаше все по-трудно да бягам. Така приключи моята кариера на състезател по радиозасичане.

През есента на 1967 г. ме преместиха във Военно въздушното училище, като преподавател. За около една година намалих до минимум активността си за да се подготвя с лекциите си и да стана добър преподавател. Особено активен станах след като през 1968 г. успях да завърша първия си трансивър, собствена разработка. По това време започваше максимална слънчева активност, трансивъра работеше на всички бандове и ми доставяше голямо удоволствие да работя на 10 метра. Трансивъра беше с две PL500 и ме чуваха добре. Като преподавател се прибирах от работа към три часа и през лятото направих изключителен голям брой DX на 10 м. Спомням си даже инициалът ми се беше появил като интересен и редовен DX в QST. През следващите години успях да направя усилвател с три ГУ50.

През учебната 1968/1969 г. ме изпратиха на 10-месечен курс за преподавател в София. Не мога да кажа защо, но започнах да посещавам LZ1KVV, където началник беше Иванчев. Не се познавахме, но вероятно ме беше проучил и започна да ме моли да направя SSB предавател, все още не трансивър. По това време Коцето Чобанов – LZ1WD вече беше пуснал такъв SSB предавател. Съгласих се и заедно с Петър Генов започнахме да съставяме схемите от опита който имахме. По късно към нас се присъедини и Димитър Звездев – LZ1CZ, който учеше и беше започнал да работи в клуба. И така лека полека успяхме да пуснем SSB предавател. Трябваше да направим и стъпало с ГУ50, но аз не успях да участвам до завършването му защото курса свърши и трябваше да се прибера в Плевен. Стъпалото го завърши Димитър Звездев. През време на престоя ми в София участвах редовно в конкестите в екипа на LZ1KVV. По това време станахме добри приятели с Янко Богданов – LZ1VL, Спас Спасов – LZ1HW, Николай Радославов, батко Ванчо, Перо, Маргарита Петкова – LZ1YL, Хари – LZ1GU, Чавдар Левков – LZ1AQ, Веселин Илиев и още много, които едва ли ще ми се разсърдят ако не ги спомена.

До 1972 г. не мога да кажа, че ми се е случило нещо друго освен лекции, летене и радиовръзки. През 1971 г. се подготвих за аспирантура и спечелих конкурса. Когато започнах да се занимавам с научното си израстване през 1972 г. захрих временно LZ2WC, а техниката си дадох на Николай LZ2JF, през което време мисля, че той направи много и интересни връзки. След като завърших аспирантурата в края на 1975 г. се бях подготвил с пълен набор части, елементи и шасита за хибридният UW3DI. Освен това започнах да купувам тръби за висок скок и не след дълъг период от време имах нов трансивър, стъпало три ГУ50 и триелементов монобандер на 20 м, W3DZZ, диполи за 80 м и 40 м. Започнах да работя с нов инициал – LZ2CQ.

Защо започнах да работя с нов инициал. Докато работех с LZ2WC бях разказвал в ЦПК как някой хамове хихикат, като ми предават инициала. През следващите години Сотир Коларов

– LZ1SS винаги като ме видеше се сещаше за това и макар с добро чувство го припомняше. През 1976 г. бях в ЦРК с намерение да активирам закрития си инициал. Приказвахме си с Климент Кожухаров – LZ1CQ и в това време край нас мина Сотир, като се усмихна и намекна за инициала ми. Климент се ядоса, взе ми документите и смени стария ми инициал с LZ2CQ, като ми каза, че за него ще е удоволствие да сме адаши. Преди това вече бяха започнали да дават инициали с еднакви суфикси и различни цифри. Така приключи тази история.

През 1976 г. започнах да работя доста активно. Имах антени за 80 м и 40 м и участвах редовно в различни български състезания. На 20 м имах възможността да работя със сравнително добра антена и да направя много DX връзки. За няколко години имах повече от 270 страни на 20 м, като работех привечер и в събота рано сутрин.

През следващите години Николай – LZ2JF довършва своя UW3DI трансивър и ме помоли за помощ. Пристигна у нас и започнахме заедно да завършваме трансивъра. Остана много изненадан, когато включи моя трансивър и с първото завъртане на ръчката за честотата, чу някаква станция от Пасифик, каквато въобще не беше чувал. Вечер обсъждахме какво ще прави през следващия ден, докато аз бях на работа. Също като мен и той работеше диекси сутрин и надвечер, след като свършеше работата. Доколкото си спомням работата с DX-s на моята станцията му пречеше да свърши всичко по изграждане на собствената си станцията, но пък беше доволен от новите страни, които направи.

Въпреки желанието ми все още не ми оставаше време да се заема с УКВ-то. Така и няма да работя на УКВ от Плевен, поради голямата ми заетост в работата. През 1982 г. бях станал доцент и заместник ръководител на катедрата, в която работех. През 1984 г. станах ръководител на катедрата. До 1987 г. не се случи нещо интересно в моя радиолюбителски живот. През есента 1987 г. се преместих в София, където след 1989 г., след като си купих жилище започнах активно да се занимавам с радиолюбителство. Особено след като големият ми син ми донесе фабричен трансивър от Германия.

Най-голямата ми активност, като радиолюбител започна след 1998 г. Вече имах на разположение доста измервателна апаратура, механична работилница и желание за работа. Заедно с колегите ми LZ2HM и LZ1VDR започнахме изграждането на мощни усилватели за 50MHz и 144MHz. За 432MHz и 1296MHz купихме готови усилватели. Отначало пробвахме да направим антени за тези обхвати, но решихме, че освен за 50MHz за другите обхвати трябва доста време и купихме готови. Първите ни участия започнахме от Витоша, след това ходехме и по върховете на Стара планина. Направихме доста връзки със съседните страни, като започнахме да увеличаваме най-далечните си връзки. Особено голямо удоволствие ни доставяше, ако по време на някой състезание се появяваше спорадик. До 2006 г. нямахме постоянно собствено място за KB и ходехме да работим от LZ9W, която с всяка изминала година се превръщаше във все по-добре оборудвана и мощна. През 2006 г. Андрей – LZ2HM се беше свързал с 5B4AIF – Норман, който беше активен укавист и правеше първи стъпки в KB. Когато пристигнахме в Кипър, на къси вълни имаше една трибандова италианска антена Eсо и един вертикал на 80 м. Норман беше взел контест инициал C4I. Въпреки всичко започнахме контеста и направихме около 3 милион точки, при положение, че руската група на острова правеше по 25 до 30 милиона в зависимост от състезанието. Поговорихме си и през следващите години докарахме 8 и 12 елементни логопериодични антени от АКОМ, антена шорти-форти за 40м, която преработихме на Мохоп и започна да работи по-добре. На 80 м имахме делталуп, а на 160 м инвертед ви. Започнахме да достигаме малко под 10 милиона точки. Все още бяхме недоволни. Двамата с Норман и аз купихме по един имот един до друг и започнахме да изграждаме

новата радиостанция С4I, която впоследствие стана доста известна. Състезание след състезание една група правеше връзки, а друга група изграждаше нова антена. През 2010 всичко беше готово и започнахме не само да правим по 25 до 28 милиона точки но и спечелихме две от големите международни състезания. Точно когато мислехме, че сме на върха срещу нас заведоха иск и съдията реши, че трябва да смъкнем всичките антени. В края на 2010 г. ги смъкнахме и С4I замлъкна.

Сега се забавлявам само с УКВ.